

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZ EZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 122.

CHICAGO, ILL., SREDA, 25. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE 25, 1941

LETNIK (VOL.) L

PRVI NAZIJSKI NAPADI ODBITI, PRAVIJO SOVJETI

Nemci trdijo, da gre vojna "po načrtu"

Obe strani poročate o začetnih uspehih. — Glavni napadi se vrše v zraku. — Angleži še niso ugotovili, kaki bodo njih odnošaji napram sovjetom.

London, Anglija. — Natanko, kak je položaj na novi nemško-ruski fronti, o tem se v ponedeljek še ni moglo dobiti podrobnejših informacij in je zunanjji svet navezan edino le na uradna poročila, ki jih izdajate sovjetska in nazijska vrhovna komanda. Ta poročila pa so daleko razlikujejo, kajti vsaka stran jih po svoje po-barva.

Rusko poročilo, oddano v Moskvi v ponedeljek, trdi, da je nemška armada napravila splošni napad na celo fronto od Baltskega do Črnega morja, a je bila gladko odbita povsod, izvzemši par točk v Litveniji in na poljskem ozemlju, kjer je prodrla kakih 10 milj daleč od meje. Istočasno so nazijski aeroplani napadli številno ruskim mest, a tudi te so protizračni topovi in ruski aeroplani povsod pognali v beg, pri čemer so Nemci izgubili 65 letal.

Naziji pa so v svojem poročilu istega dne navajali, da njihova armada uspešno prodira na celi fronti "po načrtu in uspešno." Napad, tako se trdi, je otvorila nemška zračna sila, ki, da je udarila z vso močjo na razne važne mesta, zlasti pa na ruska letališča. Neko poročilo, ki pa ni uradno, ve povedati, da so Nemci razbili tekem prvih 24 ur bojev celih 1,200 ruskih aeroplakov. Iz dosedanjega razvoja dogodkov nekateri sklepojajo, da bo Nemčija skušala uporabiti proti Rusiji isto takto, ki se je poslužila na Poljskem, namreč, da bodo najprej njeni aeroplani povzročili čim naj več razdejanja, na kar bo sledil napad motorizirane vojaške sile. Ta drugi del pa najbrž ne bo tako lahek, kajti Rusija a razpolaga tudi z ogromnim številom tankov.

Katera stran bo zmagovala v tej gigantski borbi, v kateri ste trčili skupaj dve največji armadi sveta, je težko napovedovati. S skorajajočim gotovostjo pa se lahko domneva, da Rusija ne bo imela uspehov v začetni fazi bojev, kajti vojno je započela Nemčija in je bila torek ona brez dvoma dosti bolje pripravljena. Nasprotno pa je moralna Rusija še mobilizirati svoje rezervne sile ter je ukaz za splošno mobilizacijo bil izdan v 15. najbolj važnih vojaških distriktilih.

Anglija, ki je postala tako rečeno nekotore zaveznička komunistična Rusije, se v ponedeljek še ni mogla otresti svojega prvega presenečenja. Ljudstvu se skoraj neverjetno združi, da se je razvoj dogodkov tako temeljito preokrenil, da je glavna nazijska udarna sila obrnjena zdaj od njih v drugo

MNENJE AMERIKANCEV

Nova vojna še bolj razdvojila javno mnenje.

Washington, D. C. — V tukajšnjih krogih se živahnoroazpravlja o tem, kak učinek bo imela rusko-nemška vojna na Zed. države, namreč, ali se bodo vsled nje oddaljile od Evrope, ali pa jih bo še tesneje zvezala z Anglijo. Tisti, ki propagirajo proti vstopu v vojno, povdajajo, da ta izprememba jasno kaže, koliko se je zanesti na Evropo, češ, da se tam položaj čez noč izpremeni in, da je torej najbolj, da Amerika potegne svoje prste proč od nepreračunljivega evropskega kaosa. Drugi pa nasprotno pritisajo za pomoci Angliji v še večji meri, češ, da je zdaj prišel pravi čas, ko se tej lahko pomore do zmage.

KAJ VSE SHRANJAJO NEMŠKE ŽENSKE

Berlin, Nemčija. — Pred nekim sodiščem se je vrnila te dni obravnava, ki je zanimiva, ker kaže, kake nenavadne predmete skušajo nemške ženske prikrivati ali pa spravljati v dobiček. Na zatožni klopi so sedele tri ženske, od katerih ste bili dve obdolženi, da ste prodajali neki tretji ženski razno blago. Pri tej trejeti pa so oblasti našle sledeče: Množino pomad in mazil za obraz, par sto steklenič parfuma, 90 tub zobne paste, na tisoče gumbov za srajce, 1000 svinčnikov, 70 kuhinjskih nožev ter velike zaloge raznega čistilnega blaga.

DESET DRŽAV TOČASNO V VOJNI

Z vstopom Rusije v vojno je točasno na bojnem polju skupaj deset držav, dočim je 19 drugih premaganih ali zasedenih. V vojni so Nemčija, Anglija, Francija, Rusija, Italija, Kitajska, Japonska, Rumunija, Finska in Abesinijska.

Smer. Zelo negotovo pa je še, kaki odnosa se bodo razvili med Anglijo in Rusijo. Doslej pa sojetska vlada še z nobeno kretnjo pokazala, da se bo kaj ožje vezala z Anglijo in na britansko ponudbo pomoči niti odgovorila. Zdi se torej, da namerava voditi vojno na svojo roko, ne oziraje se, kaj bo Anglia istočasno podvzela proti skupnemu sovražniku. Sicer pa niso izključena še kakva večja presenečenja.

KAKE CILJE IMA PRAVZA- PRAV HITLER?

Chicago, Ill. — Učeni univerzitetni profesorji so zadnjem nedeljom podajali pri neki razpravi po radio svoje mnenja, kaki nagibi so vodili Hitlerja, da je šel v vojno z Rusijo. Gotovega nihče ne ve in zato so vse le ugibanja. Eden od njih je rekel, da mora biti najbrž ukrajinska pšenica in kavkaska olje glavnih Hitlerjev ciljev, češ, da bi brez tega ne mogel nadaljevati vojne z Anglijo. Drugi od njih je mnenja, da bo zdaj spravil Hitler na plan svojo prvotno agitacijo proti "rdeči nevarnosti," da s tem zmede javno mnenje v Angliji in Ameriki ter ga pridobi nazaj v kampanjo proti komunizmu, češ, da je ta bolj nevaren, kakov nacizem. Tretji pa je zopet dejal, da bo skušal priti Hitler po ovinkih preko Rusije do sueškega kanala.

ITALIJA ODKRITO PRI- ZNAVA CILJ VOJNE

Rim, Italija. — Med tem, ko je italijanska vlada uradno obvestila Rusijo v nedeljo, da obstaja med njima vojno stanje, pa je znani uradnik Gayda v nekem članku odkrito priznal, kaj je cilj Nemčije, da se je spustila v vojno z Rusijo. Ta cilj je dejal, da živila, ki jih ima Rusija, in olje, češ, da tega Evropa potrebuje, da izjavovi učinek britanske blokade. Razni govorniki pa so povdajali, da je vojna proti Rusiji nekakva križarska vojna proti boljševizmu in, da boste zdaj najbrž bolj aktivno posegli v angleške kraljevine, kake nenavadne predmete skušajo nemške ženske prikrivati ali pa spravljati v dobiček. Na zatožni klopi so sedele tri ženske, od katerih ste bili dve obdolženi, da ste prodajali neki tretji ženski razno blago. Pri tej trejeti pa so oblasti našle sledeče: Množino pomad in mazil za obraz, par sto steklenič parfuma, 90 tub zobne paste, na tisoče gumbov za srajce, 1000 svinčnikov, 70 kuhinjskih nožev ter velike zaloge raznega čistilnega blaga.

REKORDNO ŠTEVILO VER- NIKOV

New York, N. Y. — V letnem poročilu ameriških cerkv je za 1940, izdanem zadnjem nedeljo, se izkazuje, da so imeli cerkve v tem letu več članov kakor kdajkoli prej v desetletju. Skupno število vernikov je bilo 64 in pol milijona, kar je skoraj polovica ameriškega prebivalstva. Katoliška cerkev je s svojimi 21 milijoni še vedno največja posamezna verska sekta.

AMERIŠKA "OBRAMBNA STRAŽA"

Z vstopom Rusije v vojno je točasno na bojnem polju skupaj deset držav, dočim je 19 drugih premaganih ali zasedenih. V vojni so Nemčija, Anglija, Francija, Rusija, Italija, Kitajska, Japonska, Rumunija, Finska in Abesinijska.

Smer. Zelo negotovo pa je še, kaki odnosa se bodo razvili med Anglijo in Rusijo. Doslej pa sojetska vlada še z nobeno kretnjo pokazala, da se bo kaj ožje vezala z Anglijo in na britansko ponudbo pomoči niti odgovorila. Zdi se torej, da namerava voditi vojno na svojo roko, ne oziraje se, kaj bo Anglia istočasno podvzela proti skupnemu sovražniku. Sicer pa niso izključena še kakva večja presenečenja.

Države se opredeljujejo v novi vojni

Vodilni svetovni državniki se še niso mogli vživeti v izpremenjeni položaj. — Španija in Francija na nemški strani, Turčija neutralna, Japonska še neodločena.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Nenadni napad Nemčije na Rusijo je očvidno osupnil celi svet in vodilne državnike bo vzeleno nekaj časa, preden se bodo mogli vživeti v izpremenjeni položaj ter natančno opredeliti svoje stališče. Zanimivo pa je opazovati prvo reakcijo raznih držav.

Med prvimi, ki so se oglašile, je bila Španija. Ta se je postavila povsem na nemško stran, kar ni eduno, ko se je cela njena civilna vojna bojevala ravno proti ruskemu vplivu. Zdaj, ko je prišlo do razkola med Nemčijo in Rusijo, pravijo španski vodilni krogi, bodo končno "prijetljivi s prijatelji in sovražniki so znani."

Na popolnoma nemško stran se je postavila tudi Francija,

češ, da bo zdaj končno mogoče, uspešno pobijati komunizem. Nasprotno pa je Turčija objavila, da bo v tej novi vojni popolnoma neutralna; ona ima sklenjene pakte z vsemi tremi državami, Nemčijo, Rusijo in Anglijo.

RUMUNCI BODO ŠLI "RE- SEVAT BRATE"

Bukaresta, Rumunija. — Nacelnik rumunske vlade, general Antonescu, je zadnjem nedeljom ponoči svojo prvo polno zatemnitve v zgodovini. Drugače pa vojna ni povzročila nikakega izrednega razburjenja in življence teče po starem tiru naprej.

KOPALIŠČA SE OTVORE V TOREK

Chicago, Ill. — Javna kopališča ob jezeru in drugod na prostem se uradno otvori prvič torki, 1. julija. Za varnost kopalcev bo v njih postavljen 250 čuvajev in reševalcev, ki so posebej izvezbeni za službo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

Skupina deklet, ki kažejo uniforme, katere so pripravljene za ameriško domačo obrambno fronto v slučaju, ako bi se Zed. države zapletle v vojno. Newyorski župan La Guardia je od predsednika Roosevelta

Iz Jugoslavije

Po deželi se klatijo prevejani neznanci, ki z lažnim prigojanjem, da bo vse zlato zaseženo, za mal denar to zlato kupujejo od kmetov. — Smrtna kosa. — Se druge zapozne vesti.

Prekupevalci zlata

Ljubljana. — Z več krajev naše dežele prihajajo poročila, da obiskujejo po vaseh neznani prekupevalci imovitejše družine in kmečke posestnike ter jih nagovarjajo, naj jim prodajo zlato, ki jo morda imajo. Posebno radi kupujejo taki prekupevalci stare cekine, ki jih hranijo ljudje doma za razna priložnostna darila, kakor botrska darila itd., ali pa za okras pri narodnih nošah in raznih drugih običajih. Tudi stare zlate veržice, močne in težke, ki so posnos vsakega gospodarja, so jim dobrodošle. Prav tako masevine zlate ure in drugo težko zlato okrasje. Večinoma hranijo ljudje tako zlatnino na kmečkih domovih iz roda v rod in jo ne prodajajo, nimajo pa tudi denarja, da bi kupovali novo. Zato niti najmanj ne vedo, koliko so cekini danes vredni, še manj pa, koliko je vredna njihova zlatnina. Prekupevalci, ki znajo vsi dobropih naši cekini in zlatnino, na katerih se le da, vedo, da ne bodo dobili zlatnine naprodaj, če ne bodo ljudi prestrašili. Zato pripovedujejo, da bo oblast vse zlato zasegla in da ga bodo morali ljudje oddati brez vsake odškodnine itd. Nastopajo kot pravi rešitelji, ki so v zadnjem trenutku prizvani za dobro ceno od kupiti cekine in zlatnino. Lahko vrnji jim nasedajo in pridajo. Pri tem mislijo, da so napravili zelo dobro kupčijo, saj dobijo za zlato lepe denarce. V resnicu je pa zlato najmanj dvakrat dražje, kakor ga plačujejo ti prekupeci.

Nove orgle

Leskovca, pri Škofji Loki. — V Leskovci smo doživelvi dan, kakoršnega nihče ne pomni v naši vasi. Vozili smo namreč nove orgle. Živina se je trudila po naših slabih cestah, mokra od potu in do dežja. Kljub izredno slabemu vremenu so ljudje vsi veseli spremljali nove orgle in našo majhno obmejno faro. Nato smo tri dni občudovali našega orglarskega mojstra Jenka, ki nam je iz starih izrabljenih orgel naredil popolnoma nove in celo umetnine. Da je to res krasna umetnina.

Ta je znal zapravljati

Sv. Lovrenča na Drav. polju nam poročajo: Cela fara je pod vtiskom žalostnega dogodka, ki se je pripetil oni dan v dopoldanskih urah. Pri Martinu Napastu v Spod. Pleterjah se je napil lizola Fric Klanjšek, doma s Ptujsko govor, ki je že dolga leta tu služil in je bil miren, dober fant. Te dni bi s tovariši moral na očne vaje in si je že vse pravil za odhod; pod vplivom

raznih divjih govorov pa se mu je omračil um, da si je vzel življence. Se tri dni prej je z ostalimi vpoklicanci prejel sv. obhajilo. Bog mu bodi milostljiv sodnik!

Ogenj v Gaberju

Neke noči je nenadno začelo goreti v podstrešju hiše g. Emerika Šantla v Gaberju pri Celju. Neka stranka, ki pri podstrešju stanuje, je premočno zakurila štedilnik, zaradi česar se je dimnik takoj razgrel, da se je vnel tram poleg dimnika in se je ogenj kaj hitro začel širiti. Na kraj požara so kmalu prišli gasilci iz Celja in ogenj, ki je napravil le nekaj tisočakov škod in kmalu pogasili.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Albert Jelčnik, tajnik Ljudske posojilnice v Ljubljani star 56 let. — Na Gorei pri Sv. Petru pri Mariboru so pokopali Jožeta Protnerja, posestnika iz Vidol, starega 78 let. — V Šoštanju je umrl Maks Goričar, duhovnik, ljubljanske škofije. Rojen je bil v Mozirju na Stajerskem leta 1877, v mašniku je bil posvečen leta 1901. Služboval je v Vidmu ob Savi, v Sv. Juriju ob juž. žel., pri Sv. Magdaleni v Mariboru in v Šmartnem pri Velenju. Nato je vstopil v samostan in bil v Dubrovniku, Gradeu, Rimu, na Dunaju, itd.

Vojna ga je pokosila

Kot se poroča, je na albanski fronti padel Danilo Trampuž, doma iz Gorice, po poklicu učitelj, star 28 let. Bil je vojak italijanske armade, ki se je borila proti Grčiji. Pokojnikov oče Anton Trampuž, sodni uradnik v pokolu, je doma iz Kostanjevice na Krasu in je pred 10. leti tudi izgubil enega sina, ki se je smrtno ponosrečil pri vojaških vajah. Ostala sta mu še dva sina, ki sta oba v italijanski armadi.

Nesreča

Na Hotunjah pri Ponikvi se je smrtno ponosrečil Mihael Golež. Proti

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razum nedelj, ponedeljek in dnevi po praznikih.

Izhaja in tiskajo:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Tel: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrte leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrte leta	1.75	For three months	1.75
Pozasmežna številka	3c	Single copy	3c

FRA TERN AL VOICE

A DEPARTMENT OF AMERIKANSKI SLOVENEC

Monthly English Section — Dedicated To the English Speaking Members Of Our Association

Our Motto: BROTHERHOOD, LIBERTY AND PROGRESS

CHICAGO, ILL., WEDNESDAY, JUNE 25, 1941

SUPP ORT YOUR ASSOCIATION

FRA TERN AL VOICE (ENGLISH SECTION)

Published monthly in the interest of the English Speaking Lodges and the Juvenile Department, and for the progress, good and welfare of The Western Slavonic Association, also to promote and maintain a mutual and fraternal understanding between ALL members; to unite our whole membership and develop fraternity, brotherhood and cooperation to the highest degree.

The following rules must be observed:

1. Write legibly in ink on one side of paper, or type your article, double spacing it. Articles should be as brief as possible.
2. A pen name may be used but must be accompanied by name and address of writer.
3. The editor reserves the right to alter, condense, or accept or reject any copy submitted.
4. No manuscripts will be returned unless requested and return postage is included.
5. Hand changes of addresses to your local secretary who will forward same to the publisher — AMERIKANSKI SLOVENEC, 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.
6. Send all letters, copy and material for this page to reach the editor not later than the 16th day of the month.

Send all communications to:

FRA TERN AL VOICE
GEO. J. MIROSLAVICH, Editor

3360 Vine Street

Denver, Colorado

Editor Speaks...

In this issue of Fraternal Voice an important announcement is made concerning the continuation of the Juvenile Delegate Contest for one more month. The offer of the pre-convention awards has been extended for the same period. Please read every word of this article.

Two months from the date of issue of this publication the National Convention of the WSA will convene at Chicago, Illinois. At the same time will be held the Juvenile Convention of our organization. Here will meet and work together Supreme Officers and representatives chosen by you to review the progress thus far made in the Association's effort toward fraternity and family protection and emphasize the purpose of its management to direct the organization's course in ways of still greater success.

This expected harmonious, enthusiastic and constructive convention, will, no doubt, see a determination to preserve in our organization the original principles upon which it was founded. In other words, the delegates will map out the future of the WSA for at least the next four years in accordance with our Constitution and by-laws, and according to their own decisions as prompted by the wishes of the lodge and its members they represent.

At Chicago will be illustrated that fundamental of fraternal society set-up, representative government. Every delegate was chosen by his local Lodge to carry its best interests to the convention. This means that each and every member of the Association reserves the right to voice his or her opinion on matters pertaining to the best interest and general progress of the organization. This right or privilege can be exercised by attending your next lodge meeting where such matters may be presented, discussed and final decision made by the majority.

The intent of this editorial is to impress you that it is necessary for YOU to participate in the affairs of the WSA at the next convention through your delegate. Delegate means, "one sent to represent and act for others." Your valuable ideas, wise counsel, and constructive suggestions and opinions will help make the convention successful and the future of our organization assured. We must have unity of purpose and unity of practice—all of us must unite for one common cause. You cannot have a fraternal order function unless it is united and wholly given to fraternity in the fullest meaning of the word. Unlike the commercial insurance companies, we operate by self government by our members, for our members, and with our members with each one having a voice and vote in its conductance of affairs and management.

From the Office of the Supreme President WSA.

Four long years now we have worked and toiled for the good and welfare of our beloved Western Slavonic Association in order that she might prosper and become one of the most esteemed and respected of all fraternal organizations. And now soon will be at hand another Convention of the W.S.A. where we can meet, plan for the future and also take account of our past accomplishments. In taking account of our past accomplishments, we shall take inventory of all that has been done by each Supreme Officer and each delegate to the convention so that we can determine to whom credit is due for the success and glory which has been given to our wonderful Association.

I am certain that each and every member who will be present at the Convention as either a delegate or Supreme Officer will want to have said of him that HE contributed materially to the achievement of our success. However, I am equally certain that each of these delegates and Supreme Officers knows and feels that he could do more and does want to do more for our Association before the date for our Convention arrives. For this reason, as I understand, the Supreme Board has extended the closing date of our great CRUSADE CAMPAIGN one more month until July 31, 1941. This extra period of grace should and does give each and every delegate, Supreme Officer and lodge the opportunity to make good, so I expect it will be most welcome to all.

We have made splendid progress in our Juvenile Department thus far, but this is only the start. We must devote every spare moment of our time towards increasing our juvenile membership. Therefore, I would like to dedicate the month of July to our youngsters and to our esteemed Supreme Juvenile Supervisor, Bro. George J. Miroslavich. I am sure that we can make the "great father" of our Juveniles the happiest man in the world if we could present him with several hundred kiddies during the month of July.

Our Convention plans and efforts are keeping me very busy, so I am afraid that I will not be able to do much else between now and the convention. A committee which will have charge of the convention arrangements has been elected and is now busily engaged in its work. Details of our arrangements for the convention and the entertainment of our visitors will be published from time to time in our official organ, and the committee wants all to know that everything possible is being done to make our visitors feel at home in our great city. Naturally, however, we can not expect a great metropolis like Chicago which houses almost four million people to be as friendly and neighborly as Denver, Leadville, Pueblo and other Colorado towns. But I can assure you that the days you will spend in Chicago will be the most interesting, enjoyable and educational you have ever had.

In conclusion, let me once again urge each and every member to take advantage of the month of grace which has been given to us so that we can present a fine record at our convention. Let me also request that we enroll as many juveniles during the month of July as we possibly can as a token of appreciation for all the sacrifices and efforts made by our fine juvenile supervisor, Bro. Miroslavich. A great juvenile enrollment will make good old "grand-pappy" George very, very happy.

Fraternally yours,

LEO JURJOVEC, SR., Supreme President.

ATTENTION JUVENILES!

It is your duty to remind your parents to always pay your dues, else dues several months ahead. 15¢ per month is not much to pay. \$1.80 pays for a whole year in advance. Keep your membership by all means.

Juvenile Delegate Contest Extended To July 31

JUVENILE DELEGATE

Mr. Arthur Jersin

JUVENILE DELEGATE

Miss Rose Plutt

IT HAPPENED IN THE MERRY MONTH OF MAY

Here is a brief story of what happened in Our Crusade, taking in the month of May.

Last year's Champs, Trail Blazers, are rarin' up again making the "spotlight" and taking the lead for the Trophy. This lodge is first for the adult and one behind for the juvenile prize, finding themselves first on the juvenile honor roll and seven behind to tie the leaders on the adult honor roll. They have qualified for the juvenile pre-convention award of \$5.00 as did Lodge No. 45 of Ruth, Nevada. No. 1 needs only one more and No. 22 needs four. None of the lodges as yet reached the adult quota. The extension of time for another month will enable more an opportunity to strive for the special awards. Besides winning the pre-convention award, a lodge reaching the quota of 25 becomes eligible for the Grand Prizes given at the end of the Crusade.

No. 16 came up from seventh place for the adult prize. Nos. 1, 14, 33 and 45 are all tied up for 7th place. The juvenile prize is still unchanged, but we predict the guys and gals will sing.

"There'll be Some Changes Made." The two honor rolls are also unchanged, except that most of the lodges gained in numbers.

Let's look at the record and compare the figures with the campaign of last year. This month of May—23 adults were enrolled and 55 juveniles as against 15 adults and 28 juveniles for the same month last year. The first five month of 1940 brought in 79 adults and 123 kids, while so far this year we see 83 adults and 198 juveniles. Oldsters and youngsters together numbered 202 for the To Our Youth Campaign and now the total figures stand at 281 for the Crusade. Doing better! Going back to 1939, we find the combined figures in the month of May at 247.

What June will bring remains to be seen. The continuation of the Juvenile Delegate Contest and offer of the convention award throughout the month of July ought to help smash all previous records.

DELAY IS DANGEROUS

You owe it to your beneficiary to pay your monthly premiums promptly each month. Get the habit of paying in advance if possible. It's best to play safe.

THE SPOTLIGHT

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41 of Denver, Colorado, is in the "spotlight" for obtaining the most new members in the month of May. 6 adults and 11 juveniles were enrolled.—Total of 17.

St. Martins Lodge No. 1, of Denver, Colorado, is second with 1 adult and 14 juveniles enrolled.—Total of 15.

Western Star No. 16, of Pueblo, Colo. is third with 2 adults and 6 juveniles.—Total of 8.

Trail Blazers Lodge No. 41, Denver, Colorado, Leads For The Trophy With 39 Members.

LEADERS IN THE "W. S. A. CRUSADE"

For Adult Prizes

1. Trail Blazers No. 41, Denver, Colo.	13
2. North Eagle No. 21, Ely, Minn.	6
3. Svoboda No. 36, So. Chicago, Ill.	6
4. Slovan No. 3, Pueblo, Colo.	5
5. Western Star No. 16, Pueblo, Colo.	5
6. St. Martins No. 1, Denver, Colo.	4
7. Sloga Slovencev No. 14, Helper, Utah	4

For Juvenile Prizes

Hribski Bratje No. 45, Ruth, Nevada	27
Trail Blazers No. 41, Denver, Colo.	26
St. Martins No. 1, Denver, Colo.	24
St. Michaels No. 22, Tooele, Utah	21
Slovan No. 3, Pueblo, Colo.	15

HONOR ROLL

Ten Largest Adult Memberships

Slovan Lodge No. 3, Pueblo, Colo.	228
Trail Blazers No. 41, Denver, Colo.	221
Western Star No. 16, Pueblo, Colo.	210
St. Martin No. 1, Denver, Colo.	187
Queen of Holy Rosary No. 7, Denver, Colo.	156
Svoboda No. 36, So. Chicago, Ill.	121
Napredni Slovenci No. 9, Canon City, Colo.	115
Planinski Bratje No. 5, Leadville, Colo.	113
Three Star No. 33, Chicago, Ill.	106
North Eagle No. 21, Ely, Minn.	103

Ten Largest Juvenile Memberships

Trail Blazers No. 41, Denver, Colo.	359
Three Star No. 33, Chicago, Ill.	343
Western Star No. 16, Pueblo, Colo.	228
St. Martins No. 1, Denver, Colo.	227
Svoboda No. 36, So. Chicago, Ill.	211
Slovan No. 3, Pueblo, Colo.	145
Planinski Bratje No. 5, Leadville, Colo.	87
Sloga Slovencev No. 14, Helper, Utah	79
Washington No. 32, Cleveland, Ohio	70
Youths of America No. 52, Helper, Utah	70

INDEPENDANCE DAY

The Declaration of Independence was passed on July 4, 1776, with this statement: "The unanimous declaration of the thirteen United States of America."

America and for the great privilege of living under its flag."

A few experts from the booklet "US" published by the United States Flag Association briefly explain the Declaration of Independence.

"After a century and a half of strife and struggle, marked by battling of illness and hunger, fighting wilderness and savage, meeting disappointments and overcoming obstacles untold, man's yearning for Freedom was crystallized and given expression in the Declaration of Independence, the Great Creed of Self-Governed Free men, the Magna Charta of American Freedom, voicing for the first time in the annals of humanity BELIEF IN THE EQUALITY OF MAN AND FAITH IN THE PEOPLE TO GOVERN THEMSELVES AND THROUGH SELF-GOVERNMENT REALIZE MAN'S YEARNING FOR A BETTER, FULLER AND HAPPIER LIFE . . . Following the signing of the Declaration of Inde-

pendance on July 4th, 1776, a long and bloody war, the REVOLUTIONARY WAR, was fought to achieve Inde-

pendence—the Freedom—that had been proclaimed in the Declaration of Inde-

pendance . . . After the war had been won the Continental Congress prepared and adopted the Constitution of the United States, which provided

the necessary means—the machinery

for realizing the great ideals embodied in the Declaration of Inde-

pendence, including the eternal principles of freedom, equality, justice and humanity."

Let us then stand by the constitution as it is, and by our country as it is united and entire; let it be a truth engraved on our hearts; let it be borne on the flag under which we rally in every exigency, that we have one country, one constitution, one destiny.—Daniel Webster.

Texan—Down where I live we grew a pumpkin so big that when we cut it

my wife used one-half of it for a cra-

dle.

Man from Chicago (smiling)—Well, that's nothing. A few days ago, right here, two fullgrown policemen were found asleep on one beet.

Man—But those aren't swords. They

are just pins and needles.

Cirkus Freak—I now, I'm on a diet.

A man was introduced to a circus sword-swallowing. Not having seen a sword-swallow before, he asked him to demonstrate his art, whereupon the fellow apparently swallowed some pins and needles.

Man—But those aren't swords. They

are just pins and needles.

Cirkus Freak—I now, I'm on a diet.

Western Slavonic Association

DENVER, COLORADO

Names and addresses of Supreme Officers:

SUPREME BOARD:

Leo Jurjovec, President, 1840 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Geo. J. Miroslavich, Vice-Pres. & Juvenile Supervisor, 3360 Vine Street, Denver, Colo.
Frank Primozich, 2nd Vice-Pres., 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Anthony Jersin, Secretary, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Michael P. Horvat, Treasurer, 4417 Penn St., Denver, Colo.
Dr. J. F. Snedec, Medical Director, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

BOARD OF TRUSTEES:

Matt J. Kochavar, Chairman, Central Biolik, Pueblo, Colo.
Mike Popovich, 2nd Trustee, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Joe Blatnik, 3rd Trustee, 2609 E. Evans Ave., Pueblo, Colo.

JUDICIARY DEPARTMENT:

Frank Glach, President, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, Ohio.
Peter B. Golech, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
Joseph Skrabec, 12 W. New York Ave., Canon City, Colo.
Frank M. Tomsic, Box 444, Helper, Utah.

OFFICIAL ORGAN:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

All remittances for assessments and official correspondence shall be addressed to the office of supreme secretary, and all complaints of appeals to the office of the president of judiciary committee. Applications for admission into the adult department, increase of insurance, sick, accident, operation and indemnity benefit certificates shall be mailed to the office of supreme Medical Director.

The WSA invites any male or female person of the Caucasian or white race between the ages of 1 and 50 years to join its ranks. Persons who desire to become members of the Association, should contact any officer or member of the nearest WSA lodge or write direct to the headquarters of the Association. Eighty adult members are required to organize a new lodge in localities where there is no lodge of the Association. For all additional information in regard to organizing lodges, or becoming members, please write to the office of supreme secretary.

JOIN THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION TODAY!

FINANCIAL REPORT OF THE WSA FOR MAY, 1941

FINANČNO POROČILO ZSZ ZA MESEC MAJ, 1941

Lodge No.	Dis-	Lodge No.	Dis-
Receipts	bursements	Receipts	bursements
Dr. št. Prejemki	Izdatki	Dr. št. Prejemki	Izdatki
1 \$370.93	\$195.00	30 41.71	—
3 483.32	224.12	31 22.73	—
4 106.95	—	32 142.98	—
5 243.07	245.50	33 153.45	45.00
6 76.09	—	34 13.94	—
7 326.22	104.00	35 207.38	72.00
8 57.19	—	36 50.79	19.00
9 219.58	25.00	38 74.78	39.00
11 33.58	—	40 26.76	—
13 23.64	14.00	41 432.36	30.00
14 190.23	75.00	44 38.52	15.00
15 64.80	14.00	45 55.05	38.00
16 404.99	265.00	46 27.05	—
17 122.06	—	51 56.94	35.00
20 88.65	—	52 60.30	—
21 217.21	24.00	53 10.98	—
22 84.55	41.00	54 64.32	—
23 86.97	12.00	55 43.76	30.00
24 100.33	29.00	56 46.23	34.00
25 17.52	—	57 8.60	75.00
26 48.80	—	58 7.92	—
27 18.52	—	59 43.43	32.00
28 31.32	68.50	60 14.52	—
Total — Skupaj	\$157.00	Total — Skupaj	\$5175.01
			\$2007.12

Interest on Bonds — Obresti na obveznice:

\$500 Dolores, Colo. Bond,	\$ 5.65
\$3000 Alamosa, Colo. Ref. 4%	60.00
\$4000 Nogales, Ariz. Sewage, 4% Wat.	80.00
\$1000 Mountainair, N. M. Wat, 6.5%	30.00
\$3500 Pueblo Sch. No. 13, 4 1/2%	78.75
\$5000 Winters, Tex., 4%	100.00
\$3000 Republic Bldg.	75.00
6500 Ouray, Colo. High School District	121.86
Interest on F. H. A. — Obresti na F. H. A.	78.80
Taxes on F. H. A. — Davki na F. H. A. hipotekе	81.09
Int. on Cert. Loans D-805	2.22
Certificate Loans Increased — Posojilo cert. zvrsano	83.46
Total receipts from lodges — Skupni prejemki od društva	5,175.01
Total — Skupaj	\$5175.01
	\$2007.12

Interest on Bonds — Obresti na obveznice:

\$500 Dolores, Colo. Bond,	\$ 5.65
\$3000 Alamosa, Colo. Ref. 4%	60.00
\$4000 Nogales, Ariz. Sewage, 4% Wat.	80.00
\$1000 Mountainair, N. M. Wat, 6.5%	30.00
\$3500 Pueblo Sch. No. 13, 4 1/2%	78.75
\$5000 Winters, Tex., 4%	100.00
\$3000 Republic Bldg.	75.00
6500 Ouray, Colo. High School District	121.86
Interest on F. H. A. — Obresti na F. H. A.	78.80
Taxes on F. H. A. — Davki na F. H. A. hipotekе	81.09
Int. on Cert. Loans D-805	2.22
Certificate Loans Increased — Posojilo cert. zvrsano	83.46
Total receipts from lodges — Skupni prejemki od društva	5,175.01
Total — Skupaj	\$5175.01
	\$2007.12

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Sick Benefit Claims — Bolniške podpore	1492.00
Oper. Claims — Operacijske podpore	475.00

Total disbursed to Lodges — Skupno izdato društvo	\$2007.12
---	-----------

Miscellaneous — Razno:

Office Rent — Naježnino pisarje	\$ 20.00
Official's Salary — Uradniška plača	198.00
Home Office Employee — Pomocnica gl. v uradu	29.70
Postage and Phone — Poštnina in telefon	4.00
Sport Activities	75.00
Premium on F. H. A.	22.77
Acc. Int. on F. H. A.	4.63
Exchange Charges on coupons	3.31
Total disbursement — Skupni izdatki	\$364.53
Balance May 31, 1941 — Preostanek	\$327,376.74
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine	\$ 40.12
Balance April 30, 1941 — Preostanek	\$323,769.43
Total — Skupaj	\$329,741.27

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine</

RESNICA O FRANCOSKEM VOJAKU

Tako po strahovitem porazu francoske vojske je bila svetovna javnost silno razočarana nad vrednostjo francoske armade in francoskega vojaka ter je katastrofa vsakdo pripisoval upadku vojaškega duha in bojevniških vrlin v francoskem ljudstvu. Ta odsoda je bila ostra in trda, zlasti ko so začeli primerjati francoskega vojaka iz leta 1914. z onim iz leta 1940. Kakor pa se je kasneje izkazalo, je bila taka odsoda prenagljena in krivična. Francoski rezervni častnik Jean Labusquier, ki se je udeležil svetovne vojne in je sodeloval tudi v sedanjih vojnih, je pred kratkim izdal knjigico pod naslovom "Resnica o naših vojakih", v kateri v marsikam pogledu razjasnjuje položaj francoske vojske ter zavrača preporočeno sodbo. Pisek zatrjuje in dokazuje, da se je francoski vojak lani bojeval z občudovanjem vredno hrabrostjo, kjer se mu je nujila prilika, da je prišel v stik s sovražnikom in je le v toliko različen od borcev svetovne vojne, da ni imel sreče in da so vse njegove žrtve bile zamašene.

Nemški maršal Keitel je dejal tik pred zaključkom premirja: "Francija je po junaškem odporu, ki ga je očitovala v celi vrsti krvavih bitk, premagana in se je zrušila. Nasproti takemu hramemu sovražniku Nemčija ne želi postaviti takih zahtev in pogovorje premirja, ki bi bili ponujajoči zanj." Kdor zasmehuje premaganca, sam svojo zmago zmanjšuje. Vendar nemški maršal ni izrekel gornjih besed zradi modre taktike, marveč je povedal resnico kot mož, ki stvari razume in jih ve dobro ceniti.

Na severovzhodni francoski fronti je imela Nemčija 140 divizij, katerim je bilo nasproti 90 francoskih in 10 britanskih. Od slednjih se jih je 3. junija vrkalo in se vrnilo domov devet, medtem ko je bila deseta v celoti ujetna. Na drugih bojiščih je imela Francija 25 divizij, Nemčija pa 60. Francoska vojska je bila po štirih petinah sestavljena iz rezervistov; imela je 28.000 aktivnih častnikov in okoli 100.000 rezervnih, ki niso bili dovolj izvezbani ter zlasti modernega orožja niso skoraj niti poznali. Nemški kadri so bili mladi in odlično izbežani v rabi sodobnega orožja. Naproti 7500 nemškim oklopnim vozom je Francija postavila 3550 oklopnih vozov. Od teh je bilo na nemški strani težkih oklopnih voz preko 4000, na francoski strani pa le okoli 1000. Gleda tankov je treba omeniti, da so bili francoski izdelani za defenzivo in so imeli s seboj bencina le za tri ure, medtem ko so imeli nemški daleko večji akcijski radij. Nemške težke enote so bile opremljene s stolpom, v katerem je bil po en 7.5 ali 10.5 centimeterski top, francoski tanki pa so bili brez streljnega stolpa in njenih topov so streljali lahko le v vodoravnem pravcu. Nadalje so morali Francozi od samega začetka vse svoje oklopne sile postaviti v borbo ter je zaradi neprestanega umikanja prišel vsak količaj poškodovan tank ali oklopni voz v roke Nemcem. Slednji so imeli velike rezerve, ki so jih sproti izpopolnjevali z osvojenimi enotami.

Kar se tiče letalstva, so imeli zaveznički 720 lovcev (580 francoskih in 190 angleških) in 596 bombnikov (36 francoskih in 500 angleških). Nasprotnik pa je imel 1500 lovcev in 3500 bombnikov, med temi 500 znanega tipa "Stuka", katerim zaveznički niso imeli postaviti nasproti nič enakovrednega. V ostalem je bila vojna prvih osem mesecev tako brez vsakih dogodkov, da francoski vojak ni imel nikakršnega izkustva in je še prejelognjeni krst. Nekateri francoski oddelki so prišli v stik s sovražnikom še 10. maja, medtem ko so imele nemške čete že

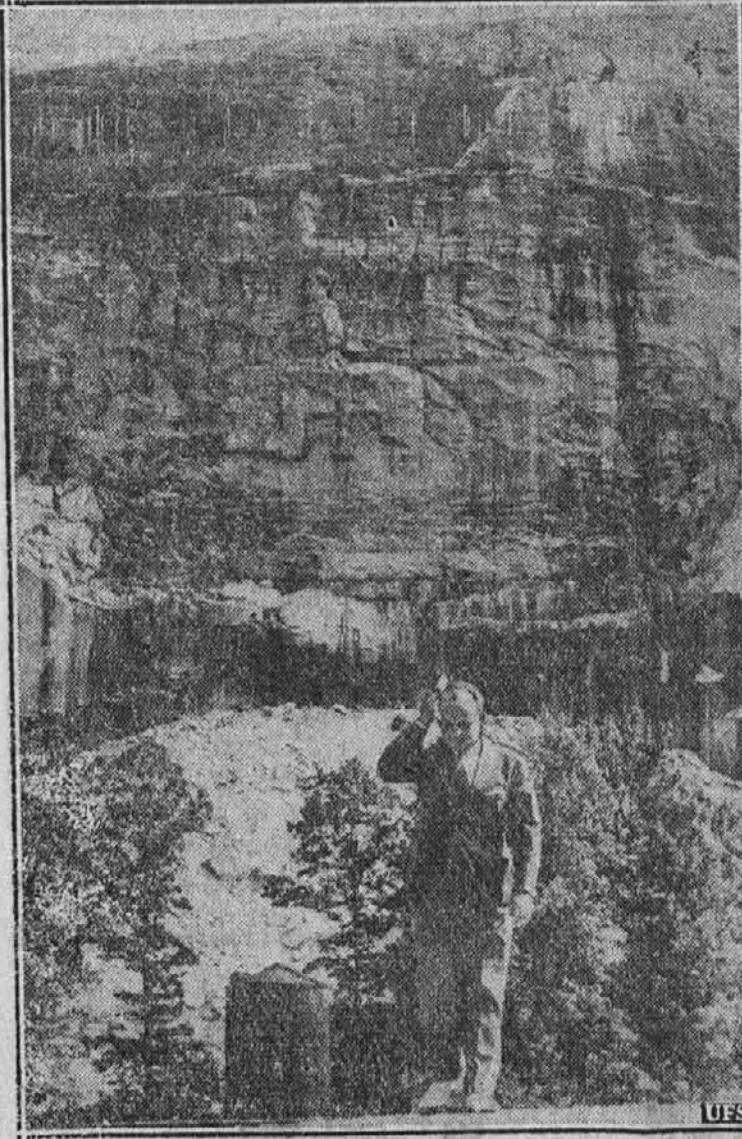
bogato izkustvo iz poljske vojne. Največje iznenadenje za francosko vojsko je bilo obstrelovje iz zraka. Labusquier pripoveduje, da je bil psihološki učinek obmetavanja z bombami iz letal neprimereno večji kakor še tako hud in dolgotrajen topniški ogenj. Često je zaradi napadov nemških letal tipa "Stuka" nastal strahovit poplak med francoskimi četami, in sicer tembolj, ker zaveznički niso imeli proti nemškim letalom niti številčno niti po kakovosti primernega sredstva. Isto velja tudi za o-klopne vozove in tanke. Silovite množice teh orjakov, ki so jih Nemci posiljali v boj, so zelo demoralizirajoče vplivale na zavezničke vojske ter često pognale v beg velike in močne edinice. Zoper je treba pripomniti, da je na zaveznički strani bilo premalo orožja, da bi lahko vsaj nekoliko paraliziralo nemški napad in njega silovitost. S puško se vojak ni mogel zoperstaviti jeklenim orjakom.

Odločilnega pomena za nemški uspeh pa je bilo dejstvo, da so motorizirane čete že v prvem naletu prerezale in pretrgale vsako zvezo med posameznimi zavezničkimi armijami ter zvezde med prednjimi četami in zaledjem. Kar so začele motorizirane čete, to je dokončala pehotu, ki je bila z izredno naglico poslana z avtomobili na mesto vrzeli, ki jih je v telo francoske vojske zasekala motorizirana sila. Kar se tiče zaposlitve šestih milijonov mobiliziranih Francov, jih je 1 milijon delalo v tovarnah, 1 milijon je bil porazmešen v kolonijah preko morja, 2 milijona mož je služilo v etapah in v stražni službi, 1 milijon pa je bil neposredno za fronto, 1 milijon pa je bil v neposrednem stiku s sovražnikom. Že v prvih bojih so se množice, ki niso bile v neposrednem stiku z neprijateljem, začele umikati. Umik so povzročili napadi iz zraka, v nered pa so ga spravili stotisoč beguncov, ki so zatrplili vsa pota in ceste ter tako napravili vojsko popolnoma nespособno za vsake operacije. Pokazalo se je tudi obupno pomankanje častnikov. Prava fronta je še držala in se bila z napadalci, zaledje pa je zašlo v splošno zmešjanje in nazadnje v nereden umik. S tem se je daleč v notranosti vzbudil dojem, da so obrambne črte prebite in da je vsa vojska na umiku. Četam v prvih vrstah, ki so se bile vrlo in hrabro, je bil zaradi splošne zmešjanje in etapi odrezan vsak dovoz hrane in municije. Jasno je, da nujnih odpor ni mogel dolgo trajati.

Tudi po izgubah se da presoditi, da je francoski vojak v splošnem izvršil svojo dolžnost in da mu ne gre očitati neborbenosti ali celo strahopetnosti. Od 234 generalov aktivne vojske jih je 9 padlo na bojnom polju, 130 pa jih je prišlo v ujetništvo. Od oficirjev jih je bilo 40.000 ubitih, ranjenih ali ujetih na bojišču. V splošnem so znašale izgube francoske vojske v teku 45 dni neprestanih bojev — 100.000 mrtvih, 120.000 ranjenih in pol-drugi milijon ujetih. Številka ujetnikov je posebno presenetljiva. Labusquier je pojasnjuje s prav posebnim značajem modernih bojev. Sodobne armade obstojejo iz oklopnih in iz ljudskih mas. Kjer prodro oklopne mase, tam so ljudske mase obkoljene in obsojene na predajo. Odrezane so od vseh poveljniških mest ter ne morejo več izvesti niti najmanjše smotrene akcije. Operirati bi morale na slepo in takim akcijam ni nikoli sojen uspeh. Mnogo čet je bilo ujetih zato, ker so se branile zapustiti poverjene jim postojanke. Nekatere edinice so delate z obupno bestnostjo poskuse, da bi prebolejekljeni obroč in so še pri tem v gotovo smrt.

Labusquier zaključuje svojo razpravo z ugotovitvijo, da fran-

UMETNIKA ČAKA VELIKO DELO

Julius Harris, kipar iz Atlante, kateri je bil nedavno izbran za veliko delo, da konča vklesavanje spomenkov slavnih možem v skalo atlantske gore.

REKA MISSISSIPPI JE BILA ODKRITA PRED 400 LETI

Tu in tam ob reki Mississippi trolej in žito se prevaža po reki prebivalci proslavljajo to spomlad 400-letnico, odkar je bila zaveznička motorizirana sila. Kar se tiče zaposlitve šestih milijonov mobiliziranih Francov, jih je 1 milijon delalo v tovarnah, 1 milijon je bil porazmešen v kolonijah preko morja, 2 milijona mož je služilo v etapah in v stražni službi, 1 milijon pa je bil neposredno za fronto, 1 milijon pa je bil v neposrednem stiku s sovražnikom. Že v prvih bojih so se množice, ki niso bile v neposrednem stiku z neprijateljem, začele umikati. Umik so povzročili napadi iz zraka, v nered pa so ga spravili stotisoč beguncov, ki so zatrplili vsa pota in ceste ter tako napravili vojsko popolnoma nespособno za vsake operacije. Pokazalo se je tudi obupno pomankanje častnikov. Prava fronta je še držala in se bila z napadalci, zaledje pa je zašlo v splošno zmešjanje in nazadnje v nereden umik. S tem se je daleč v notranosti vzbudil dojem, da so obrambne črte prebite in da je vsa vojska na umiku. Četam v prvih vrstah, ki so se bile vrlo in hrabro, je bil zaradi splošne zmešjanje in etapi odrezan vsak dovoz hrane in municije. Jasno je, da nujnih odpor ni mogel dolgo trajati.

Tudi po izgubah se da presoditi, da je francoski vojak v splošnem izvršil svojo dolžnost in da mu ne gre očitati neborbenosti ali celo strahopetnosti. Od 234 generalov aktivne vojske jih je 9 padlo na bojnom polju, 130 pa jih je prišlo v ujetništvo. Od oficirjev jih je bilo 40.000 ubitih, ranjenih ali ujetih na bojišču. V splošnem so znašale izgube francoske vojske v teku 45 dni neprestanih bojev — 100.000 mrtvih, 120.000 ranjenih in pol-drugi milijon ujetih. Številka ujetnikov je posebno presenetljiva. Labusquier je pojasnjuje s prav posebnim značajem modernih bojev. Sodobne armade obstojejo iz oklopnih in iz ljudskih mas. Kjer prodro oklopne mase, tam so ljudske mase obkoljene in obsojene na predajo. Odrezane so od vseh poveljniških mest ter ne morejo več izvesti niti najmanjše smotrene akcije. Operirati bi morale na slepo in takim akcijam ni nikoli sojen uspeh. Mnogo čet je bilo ujetih zato, ker so se branile zapustiti poverjene jim postojanke. Nekatere edinice so delate z obupno bestnostjo poskuse, da bi prebolejekljeni obroč in so še pri tem v gotovo smrt.

Tudi po izgubah se da presoditi, da je francoski vojak v splošnem izvršil svojo dolžnost in da mu ne gre očitati neborbenosti ali celo strahopetnosti. Od 234 generalov aktivne vojske jih je 9 padlo na bojnom polju, 130 pa jih je prišlo v ujetništvo. Od oficirjev jih je bilo 40.000 ubitih, ranjenih ali ujetih na bojišču. V splošnem so znašale izgube francoske vojske v teku 45 dni neprestanih bojev — 100.000 mrtvih, 120.000 ranjenih in pol-drugi milijon ujetih. Številka ujetnikov je posebno presenetljiva. Labusquier je pojasnjuje s prav posebnim značajem modernih bojev. Sodobne armade obstojejo iz oklopnih in iz ljudskih mas. Kjer prodro oklopne mase, tam so ljudske mase obkoljene in obsojene na predajo. Odrezane so od vseh poveljniških mest ter ne morejo več izvesti niti najmanjše smotrene akcije. Operirati bi morale na slepo in takim akcijam ni nikoli sojen uspeh. Mnogo čet je bilo ujetih zato, ker so se branile zapustiti poverjene jim postojanke. Nekatere edinice so delate z obupno bestnostjo poskuse, da bi prebolejekljeni obroč in so še pri tem v gotovo smrt.

Tudi po izgubah se da presoditi, da je francoski vojak v splošnem izvršil svojo dolžnost in da mu ne gre očitati neborbenosti ali celo strahopetnosti. Od 234 generalov aktivne vojske jih je 9 padlo na bojnom polju, 130 pa jih je prišlo v ujetništvo. Od oficirjev jih je bilo 40.000 ubitih, ranjenih ali ujetih na bojišču. V splošnem so znašale izgube francoske vojske v teku 45 dni neprestanih bojev — 100.000 mrtvih, 120.000 ranjenih in pol-drugi milijon ujetih. Številka ujetnikov je posebno presenetljiva. Labusquier je pojasnjuje s prav posebnim značajem modernih bojev. Sodobne armade obstojejo iz oklopnih in iz ljudskih mas. Kjer prodro oklopne mase, tam so ljudske mase obkoljene in obsojene na predajo. Odrezane so od vseh poveljniških mest ter ne morejo več izvesti niti najmanjše smotrene akcije. Operirati bi morale na slepo in takim akcijam ni nikoli sojen uspeh. Mnogo čet je bilo ujetih zato, ker so se branile zapustiti poverjene jim postojanke. Nekatere edinice so delate z obupno bestnostjo poskuse, da bi prebolejekljeni obroč in so še pri tem v gotovo smrt.

Tudi po izgubah se da presoditi, da je francoski vojak v splošnem izvršil svojo dolžnost in da mu ne gre očitati neborbenosti ali celo strahopetnosti. Od 234 generalov aktivne vojske jih je 9 padlo na bojnom polju, 130 pa jih je prišlo v ujetništvo. Od oficirjev jih je bilo 40.000 ubitih, ranjenih ali ujetih na bojišču. V splošnem so znašale izgube francoske vojske v teku 45 dni neprestanih bojev — 100.000 mrtvih, 120.000 ranjenih in pol-drugi milijon ujetih. Številka ujetnikov je posebno presenetljiva. Labusquier je pojasnjuje s prav posebnim značajem modernih bojev. Sodobne armade obstojejo iz oklopnih in iz ljudskih mas. Kjer prodro oklopne mase, tam so ljudske mase obkoljene in obsojene na predajo. Odrezane so od vseh poveljniških mest ter ne morejo več izvesti niti najmanjše smotrene akcije. Operirati bi morale na slepo in takim akcijam ni nikoli sojen uspeh. Mnogo čet je bilo ujetih zato, ker so se branile zapustiti poverjene jim postojanke. Nekatere edinice so delate z obupno bestnostjo poskuse, da bi prebolejekljeni obroč in so še pri tem v gotovo smrt.

TO IN ONO

NENAVADEN SLUČAJ

Iz Pariza poročajo, da se je v francoskem obojskem mestu Abbeville v severni Franciji v eni noči podrla 12 hiš, v katerih pa ljudje niso več prebivali, kjer je že prej vse kazalo, da se bodo kmalu podrle. Hiše so stale blizu reke Somme. Ker v hišah ni nihče prebival, zato smrtnih žrtev ni bilo. — Čudno pa je le, da se je 12 hiš naenkrat zmislio, da se sesedejo.

KIRURGIJA MED INDIJANCI

Med južnoameriškimi Indijanci so rodrovi, ki znajo prav uspešno in dobro zdraviti razne rane, zlasti take, ki nastanejo od noža ali pa, če je koža drugače pretrgana. Kirurg rano najprej trdno stisne, da oba raztrigana dela pride ta tesno skupaj. Nato njegov pomočnik nad rano prinese veliko gozdno mravljo ter jo drži nad rano toliko časa, da se mravlja zagrize v robove rane. Mravlja, ki je velika in ima tudi veliko moč v svojih čejljustih, to vso silo napravi. Nato pomočnik mravlji naglo odreže glavo. Truplo pada na tla, glava pa še vedno drži speta ob robova na rani. To ponavljajo potem toliko časa, dokler vsa rana ni dobro speta. Če so te mravljive prijele v pravilnih pre sledkih, njihove čeljusti prav tako dobro drže, kakor sponke najboljšega kirurga.

ZOPER ŽIDE

Iz Prage poročajo, da je pravško policijsko ravnateljstvo dovolilo Židom, da smejo denarne zavode, banke, hranilnice itd., obiskovati vsak dan le od 8 do 9 dopoldne. Denarni zavodi so dobili ukaz, naj razobesijo lepake, ki naj na to določilo opozori vse Žide, kateri so dolžni se po tem ravnavati. Lepaki morajo biti tiskani v nemškem in češkem jeziku. Kdor se po tem ne bo ravnal, bo kaznovan od 10 do 5000 kron ali pa z zaporom od 12 ur do 14 dni. — V zasedeni Franciji pa bodo sporazumno z nemško okupacijsko oblastjo izdali nova dočolila zoper Žide. Tudi generalni komisar za židovsko vprašanje bo kmalu imenovan, kakor je sklenila francoska vlada v Vičiju.

NA ČUDEŽEN NAČIN REŠENA

V bližini Jagodine je 17 letna dekleca Nada Jovanović pasla ob železniškem nasipu koze. Ena koza je zašla na železniški tir in Nada je hitela za njo, da bi jo spravila nazaj. V tem hipu pa je zagledala le nekaj metrov pred seboj eksprejni vlak, ki je privedel v vso brzino. Prepričana, da bo vlak povozil do smrti, se je Nada hitro vrgla med tirnice in vlak je zdriral nad njo. Strojvodja, ki je mislil, da so kolesa razmesarila deklico, je mogel vlak ustaviti šele okrog sto metrov naprej. Na veliko začudenje vseh ljudi, ki so bili prisilni načrte, pa je Nada odnesla le malenkostne poškodbe na nogi.

Nagla smrt

Kakor poročajo iz Novega mesta, je tam nagle smrti umrl Božidar Tofant, vodja zemljiske knjige v pokolu.

FRANK PAULICH,

D.D.S., M.D.S.

ZOBODRAVNIK

Dentist-Orthodontist

(izravnava sobe)

2125 So. 52nd Avenue

CICERO, ILL.

Tel. Cicero 610

— in —

Marshall Field Annex

25 E. Washington Street

CHICAGO, ILL.

PIERRE L' ERMITE:

Ljubezen -- soprog ali Bog?

Iz francoščine z dovoljenjem avtorja.

Lucijin veliki dan se približuje z naglimi koraki.

Lucija, ki ljubi Gilberta vse bolj in bolj, čuti, kako se je polašča nerazumljiva žalost ob misli na bodočnost. Vendar svoja čuvstva skrbno prikrieva pred domaćimi in pred začetnencem, češ, saj nima nikakih vzrokov, da bi bila žalostna.

Nikakih vzrokov?

Saj je Gilbert vedno tako nežen in pozoren do nje. Vsak dan znova iše prilike, da bi ji pripravil novo veselje. Dasi ga njegove stanovske dolžnosti zelo zadržujejo, si večkrat utrga kako urico, da obišče svojo zaročenko.

Pa tudi nekatere Lucijine preizkušnje je Gilbert dobro prestal.

"Pri kateri maši ste bili danes?" ga je nenadoma vprašala deklica neko nedeljo pri obedu.

"Pri osmi v Parizu."

"Ali ne bi prišli raje sem k maši, da bi skupaj preživel ves dan?"

"Prav lahko. Že prihodnjo nedeljo bom prisel. Obudil bom spomine na tisti dan, ko sem se bežno splazil v vaško cerkev, da bi vas videl."

"Zgleda torej, da se tistikrat pač niste dosti brigali za mašo!"

"O, da, saj vidite, koliko blagoslova mi je prinesla."

Naslednjo nedeljo se je Gilbert vsedel poleg Lucije v klop v vaški cerkvi. Držal se je resno, kot da mu nič bolj pri srcu od sv. maše. Ni se zmenil niti za lepo tkanino, s katero je bila pregnrena klop, in v katero so bile vtkane začetne črke družine Bertram. V pobožni molitvi je preklečal vso sv. inaso.

Cemu bi se le žalostila mlada zaročenka? Saj je bil Gilbert vendar tako neoporečen in njeni starši so ga s tolikim odravjanjem sprejeli.

A žalosti vseeno ni mogla pregnati s svojih oči. Včasih se je je polastila celo divja neukrotljiva želja, da bi za nekako časa odložila poroko.

Njen dobi oče, ki je bil nenavadno inteligent, je kmalu opazil, da z Lucijo ni v redu. Tembolj, ker ni bila nič več tako ljubeznjiva in iskrena napram njemu in materi.

"Dragica, na tvojem licu ne čitam tiste popolne sreče, ki bi si je želel."

"Ali vendar papa, zagotavljam te, da mi ni ničesar!"

"No, le povej mi, kaj te teži?" je vztrajal oče in jo pozorno pogledal v oči.

"Žal mi je le, ker vas bom morala tako kmalu zapustiti."

"Brežvoma! razumem te. Verjemi, da cutim jaz isto. Vsaj toliko kot ti! Toda biti moraš pametna. Pomisli, da bi te lahko zasnubil kak mladenič iz bolj oddaljenega mesta ali celo iz kolonij. Končno naj bi boš zapustila, ne da bi se morali ločiti, ker bomo vendar ostali skupaj v istem mestu."

"Je že res, toda..."

Pri tem se Lucija ozre na družinske portrete, ki resno zro na njo v velikem salonu, na molčeče in zveste prijatelje, med katerimi je vzrasla. Pogled se ji zgubi skozi okno, v lepo pokrajino, nad katero se boči sivo jesensko nebo. Oko se ji ustavi

(Dalje prih.)

AMERIKANSKI SLOVENEC

BUSIJA ZDAJ HIPOMA VEC NI NEVARNA

Chicago, Ill. — V radio govoru, ki ga je imel zadnjo nedeljo, je neki londonski dopisnik omenil, da je Rusija za Anglico prav dobrodošla zaveznička. Sploh, je dejal, se Angleži ne brigajo, kakšega političnega mišljenja je Rusija, komunističnega, ali pa kakšega drugega; vsakdo, ki je v vojni proti Hitlerju, je njih prijatelj. Sicer pa, tako pravilno, Stalin itak ni skušal svojih naukov razširjeti izven meja Sovjetske republike. — To je precej drugačno stališče, kakor ga je zavzemala Anglija in z njo Amerika še konaj dan prej, ko jima je bila komunistična propaganda še takoj zelo nevarna. Presenetljiv je izprenemeb!

NAZNANILO IN PRIPO-ROČILO

Vsem našim dragim narodnikom in prijateljem v Indianapolisu in okoli sporočamo, da je prevzela zastopanstvo za naša lista "Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" Mrs. Mary Kronoshek, ki je pooblaščena, da sprejemata naročnino, za oglase za omemjena lista in vse kar v zvezi z našim podjetjem. Vsem rojakom jo pravilno priporočamo, da ji pomagajo in gredo na roko pri razširjevanju naših listov.

Uprava Am. Slovenca in

na Seini, ki tudi odhaja proti Parzu, nasproti svoji usodi. Tesnoba ji stisne sreco.

Hrupno se vrže očetu okoli vrata: "Dragi papa, usoda je nemila!"

"Kaj hočeš s tem reči?"

"Hočem reči, da nas včasih prevzamejo čuvstva, ki se jih kljub vsem napornim nikakor ne moremo znebiti. Vem, kaj vse bom moral zapustiti!"

"Toča ljubiš li Gilberta?"

"Kljub temu..."

Taki in slični pogovori so se večkrat razpletli med očetom in hčerkko. Zdalo se je, da so pomirjali Lucijo.

* * *

Zadnje dni pred 15. oktobrom so Bertramovi preživelii v Parizu. Bili so zavzeti s poslednjimi pripravami za poročni dan.

Lucija se je mrzljeno vrgla na delo, da bi zatopila težke misli, ki so se ji neprestano vsljevala. Toda vsak večer, ko se je znašla sama v svoji dekljški sobi, si je ponavljala: "Le še deset dni! Le še štirje, trije, končno le še dva..."

In nekega večera, večera, ki se ga bo večno spominjala, se je zdrznila. Jutri!

Vsedala se na postelj in se prepustila toku svojih turobnih misli.

Noga je zastala na križišču, kjer se je pričenjal od dosedanjega tako različna pot. Mikalo jo je, da bi se uprla možitvi in ostala še naprej pri starših. Brezvdomno bi bilo to zelo enostavno! Toda žena je ustvarjena, da dela družbo možu in da vzgaja deco. Prepozno je, da bi se vrnila.

Bila je kot tisti popotnik na ladji, ki kolabajoč menca po krovu, ne da bi se mogel odločiti, ali naj zaprosi kapitanja ali ne; naj okrene ladjo proti luki. In med tem ko se brezplodno ukvarja s tem vprašanjem, zapljuje ladja baš v to luko in se popotnik znajde pred gotovim dejstvom.

Medtem ko se je Lucija tako prerekala sama s seboj, je čas mineval. Zdaj se je deklica ustavila pred novim pomislekom: Kaj, če me nevidna, naklonjena mi moč tako vznemirja, da bi me v poslednjem trenutku odvrnila od poroke?

Toda ne! Taki občutki se vsljujejo vsem mladenkam, ki vstopajo v zakon. Ob strani mi vendar stoje moji starši! Pa tudi gospod župnik, predstavnik božji, mi je podelil svoj blagoslov.

Pri misli na gospoda župnika se je ustavila. Saj je njegovo pritrdilno mnenje vendar le izsilila s svojimi ugovori!

Nov val negotovosti jo zajame: Ali prav za prav res ljubim Gilberta?

Da, ljubim ga! In getovo je, da me tudi on ljubi...

Lucija je že vsa razdražena. A končno se ji vendar posreči, da prežene črne vešče, ki obletavajo njeni čisto ljubezen.

Jutrišnja noč bo že svatbena noč...

Misel na Gilberta jo zaziblje v sladek sen.

Sanjala je, da je bila Velika sobota. Prišla je v cerkev sv. Frančiška Sal. v Parizu. V naročju je držala ljubko dete, svetih kodrčkov in modrih oči. Gilbert jo je spremjal ves ponosen in srečen.

(Dalje prih.)

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta.

— V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjigarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

BELA REKA (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebina: — Dvojnik. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Uruguaju. — Črež mejo. Cena 4 knjigam \$1.50

DOLINA SMRTI (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebina: — Miss Alma. — Derviš. — Splete in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebina: — Smrt. Mohamed Emin. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Družba En Nasr. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebina: — Jezero. — Kako sem v Meko romal. — Pri Šamarti. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebina: — Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Mirid. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebina: — Ama. — Beg iz ječe. — Krone sveta. — Med dvema ognjenima. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

SATAN IN ISKARIJOT (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebina: — Izseljenici. — Yuna Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V trih delih sveta. — Izdajalec. — Na lov. — Svet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dedič. Cena vsem 12. knjigam \$1.50

SOBOLJAR IN KOZAK (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebina: — Kozak Številka deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Domov. Vse 4 knjige \$1.50

SUŽNJI (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebina: — V Kairi. — Konji in ljudje v svetu. — V grobinci in po puščavah. — Bele sužnje. — V levjem brlogu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamsa Mija. — Ob ravniku. — Zadrži lov na sužnje. — Ljubje svoje sovražnike. — Na seribah. — Ugman. Vse 12. knjigam \$1.50

V CARDILLERAH (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebina: — Gran Chaco. — Puščavnik. — Lov na Šendaora. — Božja sodba. Vse 4 knjige \$1.50

V GORAH BALKANA (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebina: — Kovač Šimen. — Zaroka z zaprakami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige \$1.50

WINNETOU (12 knjig) s 1753 stranmi s slikami. Vsebina: — Prvkrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Njo-Ci, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektivico. — Med Komani in Apaci. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komanih. — Winnetou snart. — Winnetou oporoka. Vse 12 knjigam \$1.50

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU (4 knjige) 624 strani. Vsebina: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjevi farmi. — Dvojboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige \$1.50

ZUTI (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebina: — Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige \$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, katerekakoli romana je cena 45c. Zato se priporoča, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki cenejše, kakor pa će bi jih posamez naročali. Z vsakim naročilom je poslati potreben znesek. Po C. O. D. knjig je pošljano, razen če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Pisanopolje

J. M. Trunk:

V Siriji igrajo "slepo miš". Malo bo takih Francozov, ki bi bili iz sreca za kooperacijo z Nemci. Nekaj jih bo, in ti sočas, katerim iz kakršnega kolija razloga mrzi do Angležev, ker borba med Francozi in Angleži se vleče skozi vsa stoljetja. Povprečnemu Francouzu je na tem, da ima neko službo in si zagotovi po službi v dotedanjem času pokojnino. Tu so mnogi v škripcih, ako se odločijo za de Gaulle, in bi vse spodelili. Sebičnost je izrazita poteza v francoskem znamenju.

Angleži so se odločili za okupacijo Sirije, da prehitijo Nemce. Vichy in Berlin pravita, da tam Nemcov ni, in so Angleži nasilni. Nemški regimenti res tam ni, to ne gre tako enostavno pri vse nemški "kunsti," ampak na stotine Nemcov je odšlo tja skozi Turčijo, kakor znajo, in Turki so moralni (?) zatisniti oči, ker vse so imeli bolgarska potne liste. Znat se mora! Nekaj pa le uide pri tem slepomislu tudi Vichyu. Baje so Nemci ponudili pomoč, pa so Francozi odklonili. Kako, ako tam Nemcov ni?

Senator Burton Wheeler in Charles Lindbergh sta nekaj namignila, kako bi se moralna naša politika izpremeniti. Roosevelt je še nad tri leta v sedlu. Morda potem? Ako bi res Rooseveltova politika doživila fiasco, bi imel Wheeler vse šanse za predsednika in Lindbergha za ambasadora v Berlinu. Tako vidiš sodbo. Well, politik dela pač s politiko. Sem pa mnenja, da bo težko dana prilika za take ambicije, ako bi Rooseveltu spodelil, ker Hitler bi že poskrbel, da ne bo nobenega predsednika. Tudi Amerika se navadno začne — doma.

V smodnišči v Smederevu pri Beogradu je bila menda strahovita razstrelba, da je izgubilo nad tisoč ljudi življene. Poročilo je dodano, da bodo Nemci začeli še bolj divljati. To bi kazalo, da je šlo za sabotažo, in ce ne bo smodnika, bodo Nemci našli sabo tažo.

Marsikomu zavre kri, da udari. Pri Bruselu so našli umorjenega nemškega vojaka. Vest pravi, da so zaprli na stotine Belgijcev. Moč imajo Nemci in pri sredstvih niso iz-

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj načne!